

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย (RESEARCH DESIGN)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบสำรวจ เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้น (DESCRIPTIVE EXPLORATIONAL SURVEY RESEARCH) แบบศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (CROSS-SECTIONAL STUDY)

2. ระเบียบวิธีวิจัย (RESEARCH METHODOLOGY)

2.1 ประชากร (POPULATION) และตัวอย่าง (SAMPLE) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ สูตินรีแพทย์และผู้พิพากษา โดยที่สูตินรีแพทย์จะแบ่งเป็น 3 ประเภทตามสถานที่ปฏิบัติงาน คือ โรงพยาบาลที่เป็นโรงพยาบาล โรงพยาบาลรัฐบาล และ โรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ส่วน ผู้พิพากษาที่ใช้เป็นกลุ่มประชากรครั้งนี้คือผู้พิพากษาศาลอาญาที่ปฏิบัติงานในศาลอาญากรุงเทพฯ ศาลอาญากรุงเทพใต้ และศาลอาญาชลบุรี

การคำนวณขนาดตัวอย่าง

การศึกษานี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดของความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้ = .05 กำหนดขนาดของความเชื่อมั่น = 95 ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร

$$NP_M = \frac{NZ^2}{4NE^2+Z^2}$$

เมื่อ NP_M = ขนาดพอดีของกลุ่มตัวอย่างในการประมาณค่า P ในกรณีมีความแปรปรวนสูงสุด ($P = .05$) ศักย์ความเชื่อมั่น ($1 - \alpha$) โดยที่ก่อประมาณจะเกลื่อนจากค่าจริงไม่เกิน E

N = จำนวนสมาชิกทั้งหมดในประชากรเป้าหมาย

$Z = \text{ค่าจากไถ่ปกติ } \alpha \text{ ตัวแหน่งที่พื้นที่ได้ไถ่ } = \alpha / 2 \quad \text{ซึ่งค่า } + Z \text{ จะจัดพื้นที่ตรงกลางของไถ่ปกติให้เป็น } (1 - \alpha)$

$E = \text{ขนาดของความคลาดเคลื่อนสูงสุด } \text{ที่ผู้วิจัยยอมรับได้}$

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ฝ่ายที่รับผิดชอบด้านอัตราภัยลังของบุคลากรที่เป็นสูตินรแพทย์ของโรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบร่วมกันจำนวนสูตินรแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเอกชนมีจำนวน 99 คน ในโรงพยาบาลรัฐบาล 43 คน และในโรงพยาบาลที่เป็นโรงเรียนแพทย์ 217 คน รวมจำนวนสูตินรแพทย์ทั้งสิ้น 359 คน นำมาแทนค่าในสูตรเพื่อหาค่าส่วนตัวอย่าง ได้ค่าส่วนตัวอย่างที่เป็นสูตินรแพทย์ทั้งสิ้น 186 คน ซึ่งประชากรสูตินรแพทย์ทั้งหมด ได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น(Probability Sampling) แบบสุ่มไม่เฉพาะเจาะจง จัดอยู่ในชนิดของการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยใช้หลักไม่ใส่คืนที่ (Simple Random Sampling) เนื่องจากมีบัญชีรายชื่อประชากรทุกคนน่าวยังใจใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Number Sampling) จนได้ค่าส่วนตัวอย่างประชากรสูตินรแพทย์ครบตามต้องการ จากนั้นจึงนำขนาดของค่าส่วนตัวอย่างที่คำนวณได้ มาคำนวณหาค่าสัดส่วนของสูตินรแพทย์ในแต่ละประเภทซึ่งแบ่งตามลักษณะสถานที่ทำงาน โดยเทียบบัญชีด้วยรหัส ได้ค่าส่วนตัวอย่างที่เป็นสูตินรแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลรัฐบาล 23 คน โรงพยาบาลเอกชน 51 คน และโรงพยาบาลที่เป็นโรงเรียนแพทย์ 113 คน เมื่อทราบจำนวนแล้วก็แยกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลให้ครบตามจำนวนค้างกล่าว

และ จากสถิติข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการคุณภาพการพยาบาลว่า มีผู้พิพากษาและอาสาฯ ในจังหวัดกรุงเทพมหานครมีจำนวน 77 คน นำมาแทนค่าในสูตร ได้ค่าส่วนตัวอย่าง 34 คน ผู้วิจัยจะใช้ค่าส่วนตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ 40 คน ซึ่งประชากรผู้พิพากษาทั้งหมด ได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น(Probability Sampling) แบบสุ่มไม่เฉพาะเจาะจง จัดอยู่ในชนิดของการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยใช้หลักไม่ใส่คืนที่ (Simple Random Sampling) เนื่องจากมีบัญชีรายชื่อประชากรทุกคนน่าวยังใจใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Number Sampling) จนได้ค่าส่วนตัวอย่างประชากรผู้พิพากษารอบตามต้องการ

2.2 การสังเกต และการวัด (OBSERVATION AND MEASUREMENT) ตัวแปรของ การวิจัย

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อารีพ หมายถึงลักษณะอาชีพของประชากร ซึ่งแบ่งเป็น 2 อารีพคือสูตินรแพทย์ และผู้พิพากษาซึ่งมีคุณสมบัติที่แสดงถึงความแตกต่างคือสูตินรแพทย์ และ ผู้พิพากษา มีระดับการวัดเป็นแบบนามมาตร (NOMINAL SCALE)

ตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ คือความคิดเห็นที่มีต่อพื้นฐานแห่งเหตุผลอันควรให้ทำแท้งซึ่งวัดโดยแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อเหตุผลอันควรให้ทำแท้ง โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของค่าตามเป็นแบบเลือกตอบ (CHECK LIST) และเป็นค่าตามเปิด (OPEN- ENDED QUESTION)

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อพื้นฐานแห่งเหตุผลอันควรให้ทำแท้ง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลจากการทำแท้งอย่างถูกต้องตามกฎหมายของประเทศไทย โดยครอบคลุมเหตุผลที่เป็นตัวบ่งชี้ให้ทำแท้ง ทั้ง 4 ค้าน คือ

1. ปัจจัยค่านการแพทย์ ครอบคลุมทั้งการเกิดของบุตรที่ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพของมารดา และ เหตุผลค่านอันตรายจากความพิการต่างๆที่เกิดขึ้นกับเด็ก

2. ปัจจัยค่านมุขยธรรม คือการผิดตังครรภ์จากการถูกข่มขืน, ความสัมพันธ์ทางเพศ กับผู้สืบสายโลหิตโดยตรง, ศตรีที่ไม่ทึบหรือวิกฤตตามกฎหมาย

3. ปัจจัยค่านเศรษฐกิจ-สังคม คือถ้าการเกิดของเด็ก และการเลี้ยงดูเด็ก มีผลเสียต่อความเป็นอยู่ และโอกาสต่างๆ

4. ปัจจัยตามเหตุอุบัติ ได้ตามแต่ศรีนั้นจะต้องการ

ลักษณะของค่าตามในแบบสอบถามความคิดเห็น(OPINION SURVEY) เป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นข้อมูลเป็นเหตุผลอันควรให้ทำแท้งนั้น ๆ แล้วสอบถามความเห็นของผู้ตอบว่า เห็นด้วยหรือไม่กับเหตุผลนั้นๆ โดยแบ่งระดับการตอบสนองออกเป็น 2 ระดับ คือ เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วย

การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้พิจารณาเป็นขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้

- 1). ศึกษาข้อมูลการทำแท้งที่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

ตลอดจนประวัติความเป็นมา และปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศต่างๆ โดยศึกษา กันครัว จากเอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อมูลมาประกอบการสร้าง แบบสอบถาม

2). สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยให้ครอบคลุม ความคิดเห็นในข้อบ่งชี้การทำแท้ทั้งของ ประเทศต่างๆ เสนอให้อาชารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไข

3). นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางค้านกฎหมายการแพทย์เกี่ยวกับการทำแท้ , ผู้ทรงคุณวุฒิทางค้านการแพทย์ เกี่ยวกับการทำแท้ และผู้ทรงคุณวุฒิทางค้านการสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำไปพิจารณาตรวจสอบ ความตรงในเนื้อหา (CONTENT VALIDITY) และตรวจสอบความเหมาะสมของ การสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็น

4). รวบรวมความเห็นและคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไข ปรับปรุงอีกครั้ง จึงพร้อมที่จะนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ต่อไป

5). นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (TRY-OUT) กับสุตินรีแพทย์ 20 คน และ ผู้พิพากษาศาลอุญาต 20 คน ที่ปฏิบัติงานในจังหวัดกรุงเทพฯ ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจริง ซึ่ง ผลที่ได้จะชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องต่างๆ ของแบบสอบถามที่สมควรนำมาแก้ไข และนำค่าคะแนน ที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (RELIABILITY) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการทดสอบความสอด คล้องภายใน (INTERNAL CONSISTENCY) ชนิด cronbach's alpha อัลฟ่า (CRONBACH'S ALPHA COEFFICIENT) และคำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC ซึ่งพบว่าได้ค่าความเที่ยง = 0.9071 ใน แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น จากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าที่อยู่ในระดับสูง สามารถอธิบายได้ว่าทุกข้อ ในแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นนั้น มีความเชื่อมต่อได้เท่ากัน คือ = 0.0971 เนื่องจากค่าอัลฟ่าที่น้อยกว่า ก็จะถือว่ามีความสัมประสิทธิ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างรายการ (สุชาติ ประสิทธิรัฐสินธุ์, 2538)

6). นำข้อบกพร่องจากการทดลองใช้แบบสอบถาม ไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งอันจะนำ ไปสู่การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้จริง

3 การรวบรวมข้อมูล (DATA COLLECTION)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปพบบุคคลต่อไปนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลต่าง ๆ , อธิบดีสุพิพากษาศาลอาญา เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับ จุดประสงค์และขอความร่วมมือในการที่วิจัย ตลอดจนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยได้พบหัวหน้างานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต่างๆในการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการวิจัย เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถาม และขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยที่ผู้วิจัยได้นำเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากหัวหน้างานด้วยตนเอง ปรากฏว่าจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปยังสูตินรแพทย์ จำนวน 260 ฉบับ ได้รับคืนมาใช้ในการวิจัยจริงจำนวน 175 ฉบับ กิตเป็นร้อยละ 67.31 จำนวนแบบสอบถามที่แจกไปยังสุพิพากษาทั้งหมด 50 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ใน การวิเคราะห์ได้เป็นจำนวน 40 ฉบับ กิตเป็นร้อยละ 80

4 การเตรียมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC(STATISTIC PACKAGE FOR THE SOCIAL SCIENCE PERSONAL COMPUTER PLUS) โดยกำหนดความมั่นคงสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีขั้นตอนในการเตรียมข้อมูลดังนี้

ก. การตรวจสอบแก้ไขข้อมูลเบื้องต้น

ข. การให้รหัสข้อมูล

ค. การบันทึกรหัสข้อมูล

ง. การตรวจสอบแก้ไขรหัสข้อมูลครั้งสุดท้าย

โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

2 วิเคราะห์รายละเอียดของข้อมูลทุกด้าน เพื่อตอบวัดถูกประสงค์และสมนตรฐาน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสูตินรแพทย์และสุพิพากษาที่มีพื้นฐานแห่งเหตุผล อันควรให้ทำแท้งในปัจจุบันทั้ง 4 ค้าน สำนวน โดยหาค่าร้อยละ

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของสูตินรแพทย์ที่ปฏิบัติงานใน สถานที่ต่างกันทดสอบโดยใช้ค่าไคสแควร์ (CHI-SQUARE)

2.3 เปรี๊ยบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นกับอาชีพของประชากร โดยใช้ค่าไชสแควร์
(CHI-SQUARE)

